

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL MARIJAMPOLĖS RAJONO APYLINKĖS TEISME ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2009 m. balandžio 22 d. Nr. KA-P-31-11-10
Kaunas

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės I. e. p. 3-iojo audito departamento
direktorės Romualdos Masiulionienės
2008-06-11 pavedimą Nr. P-31-11

Auditą atliko vyriausiosios valstybinės auditorės:
Irena Žulpaitytė (grupės vadovė)
Daiva Juškevičienė

Auditas pradėtas 2008-06-11
Auditas baigtas 2009-04-22

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrolė.lt

TURINYS

Įžanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	6
1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo	6
1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	6
1.2. Dėl papildomų mokamų kasmetinių atostogų suteikimo teisėjams	7
1.3. Dėl vienkartinių priemokų skyrimo teisėjams	8
1.4. Dėl teisėjų atlyginimo dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo	9
2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	9
2.1. Dėl valstybės tarnautojų pareiginės algos, priedų ir priemokų	9
2.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo valstybės tarnautojams	10
3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo	11
3.1. Dėl tarnybinių koeficientų nustatymo, priedų ir priemokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis	11
3.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis	11
4. Dėl debetinio ir kreditinio įsiskolinimo	12
5. Kiti pastebėjimai	12

IŽANGA

Valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą, vadovaujantis valstybės kontrolieriaus įsakymu¹ patvirtinta 2008 metų valstybinio audito programa ir Valstybės kontrolės l. e. p. 3-iojo audito departamento direktoriaus pavedimu², atliko vyriausioji valstybinė auditorė Irena Žulpaitė ir vyriausioji valstybinė auditorė Daiva Juškevičienė.

Audito tikslas – įvertinti 2008 metų finansinės atskaitomybės ir kitų ataskaitų duomenų tikrumą ir teisingumą bei valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams bei pareikšti nepriklausomą nuomonę. Įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2009 metams poreikio planavimą teisėtumo požiūriu.

Audituotas subjektas – Marijampolės rajono apylinkės teismas (toliau – teismas), adresas: Kauno g.8, 68505 Marijampolė. Identifikavimo kodas – 9144631.

Audituojamu laikotarpiu teismui vadovavo pirmininkas Dainius Gudas, teismo finansininke dirbo Birutė Pranskevičienė.

Audito ataskaita pateikia tik audito metu atliktus ir nustatytus dalykus, o nepriklausoma nuomonė apie finansines ir kitas ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą, jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama audito išvadoje.

Lietuvos Respublikos Seimas 2009 m. sausio 20 d. nutarimu Nr. XI-155 „Dėl pavedimo Lietuvos Respublikos valstybės kontrolei atlikti valstybinį auditą“ Valstybės kontrolei pavedė atlikti 2008 metais teisėjų atlyginimams ir vienkartinėms priemokoms, valstybės tarnautojų ir darbuotojų darbo užmokesčiui skirtų lėšų (darbo užmokesčio fondo) valstybinį auditą Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose. Teismas dėl audito metu nustatytų klaidų, neatitikimų ir teisės aktų pažeidimų darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų apskaitos srityse buvo informuotas 2009 m. vasario 19 d. raštu Nr. S-(31-1.10.1)-342 „Dėl atliktų audito procedūrų“. Rašte nurodyti dalykai buvo susisteminti ribotos apimties valstybinio finansinio (teisėtumo) audito, atlikto Lietuvos Respublikos bendrosios kompetencijos ir administraciniuose teismuose, rezultatų apibendrinimo ataskaitoje ir yra pateikiami šioje ataskaitoje.

¹ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2008-01-02 d. įsakymas Nr. V-1 „Dėl 2008 metų valstybinio audito programos“ (su vėlesniais pakeitimais).

² Valstybės kontrolės l. e. p. 3-iojo audito departamento direktoriaus 2008-06-11 pavedimas Nr. P-31-11.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinama teismo 2008 metų finansinė atskaitomybė:

- Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr. 1);
- Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2);
- Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 3);
- Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 4);
- Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 5);
- Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6);
- Finansinio turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 7);
- Atsiskaitymų už ilgalaikio materialiojo turto nuomą 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 8);
- Valstybės valdžios, valdymo, teisėsaugos, vidaus reikalų, saugumo, kitų viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos institucijų ir įstaigų etatų ir struktūros plano įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-1);
- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-11).

Teismas 2008 metais vykdė vieną programą „Bylų nagrinėjimas“, kodas 1.2. Teismui 2008 metams įstatymu³ buvo skirta 2 992,0 tūkst. Lt (iš jų – 2 055,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) valstybės biudžeto asignavimų programai vykdyti, o Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu⁴ – 2,1 tūkst. Lt (iš jų – 1,6 tūkst. Lt darbo užmokesčiui) minimaliajai mėnesinei algai padidinti.

Programai „Bylų nagrinėjimas“ įgyvendinti teismas 2008 metais iš valstybės biudžeto gavo ir panaudojo 2 986,9 tūkst. Lt asignavimų, iš jų 2 056,6 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 637,1 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

Teisėjų taryba, vadovaudamasi 2007 m. gruodžio 14 d. Teisėjų tarybos nutarimu Nr. 13P-209, kuriuo buvo patvirtinti Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto asignavimai teismams, 2008 m. sausio 15 d. raštu Nr. 36P-6-(7.1.10) nurodė, kad teismui 2008 metų valstybės biudžeto asignavimų sumoje numatyta 131,0 tūkst. Lt (iš jų 100,0 tūkst. Lt darbo užmokesčiui ir 31,0 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms) tikslinių dalinių asignavimų rengiamam Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymui įgyvendinti ir jų negalima naudoti iki įsigalios šis įstatymas.

³ Lietuvos Respublikos 2008 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 2007-12-06 Nr. X-1353, 3 priedėlis.

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-02-06 nutarimas Nr. 90.

Teismas 2008 metais Teisėjų atlyginimų įstatymo⁵ nuostatomis įgyvendinti (teisėjų darbo užmokesčiui padidinti ir vienkartinėms priemokoms) panaudojo 132,0 tūkst. Lt (iš jų 100,8 tūkst. Lt darbo užmokesčiui (įskaitant vienkartinės priemokas) ir 31,2 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms) valstybės biudžeto asignavimų.

Teismo kreditinis įsiskolinimas už prekes ir paslaugas 2008 m. gruodžio 31 d. buvo 3,9 tūkst. Lt, debetinis įsiskolinimas – 1,2 tūkst. Lt.

Valstybinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁶.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama juo teisėtai. Visiškas užtikrinimas yra neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad mes netikrinome 100 proc. ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių bei sudarytų sandorių.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

➤ 0,5 proc. visų kasinių išlaidų, tai yra 15,0 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

➤ 0,5 proc. Išlaidų sąmatų vykdymo balanso aktyvo ir pasyvo likučių, tai yra 45,9 tūkst. Lt. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtina klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma parodo, kad finansinės ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Siekiant gauti įrodymus, reikalingus audito tikslams pasiekti, teisme atliktas veiklos ir organizacinės struktūros, apskaitos sistemos, vidaus kontrolės aplinkos tyrimas, nustatytos svarbiausios audito sritys.

Atlikę vidaus kontrolės aplinkos tyrimą, audito įrodymus nepriklausomai nuomonei pareikšti surinkome atlikę tik savarankiškas audito procedūras. Audito procedūras atlikome šiose srityse: darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų (įskaitant socialines išmokas (pašalpas)); prekių ir paslaugų naudojimo išlaidų (įskaitant pinigus, gautinas ir mokėtinas sumas); ilgalaikio turto (įskaitant trumpalaikį turtą, atsargas ir užbalansines sąskaitas).

⁵ Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, 2008-11-06 Nr. X-1771.

⁶ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais).

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Dėl teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo teisėtumo

Lietuvos Respublikos Prezidento dekretu⁷ teismui nustatytos trylika teisėjų pareigybės. Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos visos trylika teisėjų pareigybės.

Teismas 2008 metais panaudojo 1 018,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų teisėjų darbo užmokesčiui ir 315,4 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms, iš jų:

– 804,4 tūkst. Lt nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui ir 249,2 tūkst. Lt nuo jo apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms (iki Teisėjų atlyginimų įstatymo įsigaliojimo⁸);

– 213,8 tūkst. Lt nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. apskaičiuotam teisėjų darbo užmokesčiui (iš šios sumos – 63,2 tūkst. Lt teisėjų vienkartinėms priemokoms), 66,2 tūkst. Lt nuo jo apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms (iš jų – 19,6 tūkst. Lt nuo vienkartinių priemokų apskaičiuotoms socialinio draudimo įmokoms).

1.1. Dėl teisėjų darbo užmokesčio dydžio nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

Vertindami teisėjų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimą, nustatėme, kad nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokestį teismas skaičiavo atsižvelgdamas į teisėjų darbo užmokesčio apskaičiavimą aiškinančius teismų tarybos nutarimus⁹, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės¹⁰ nutarimais, kurie reglamentuoja teisėjų tarnybinių atlyginimų koeficientus, tarnybinių atlyginimų priedų už išstarnautą laiką kintamus dydžius.

Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Teismų įstatymo¹¹ nuostatas teisėjų darbo užmokestis (nuo 2008-11-15 teisėjų atlyginimas) nustatomas įstatymu. Teisėjų darbo užmokestis iki 2008 m. lapkričio 14 d. buvo reglamentuojamas Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo

⁷ Lietuvos Respublikos Prezidento 2004-11-10 dekretas Nr. 129 (su vėlesniais pakeitimais).

⁸ Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, 2008-11-06 Nr. X-1771 (įsigaliojo nuo 2008 m. lapkričio 15 d.).

⁹ Teismų tarybos 2003-03-07 nutarimas Nr. 84; 2003-06-06 nutarimas Nr. 113; 2004-04-02 nutarimas Nr. 207.

¹⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-24 nutarimas Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“; 1999-12-28 nutarimas Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio 30 d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisės saugos ir kontrolės institucijų vadovaujančiųjų pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

¹¹ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas, 96 str. 1 d.

apmokėjimo įstatymu, o nuo 2008 m. lapkričio 15 d. – Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymu.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2001 m. liepos 12 d. nutarimo konstatuojamosios II dalies 1 punkte nurodė, kad minėtais Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais¹² nustatytas teisinis reguliavimas nebegalioja nuo Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo įsigaliojimo dienos. Konstitucinis Teismas šiame nutarime konstatavo, kad Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos dėl teisėjų darbo užmokesčio mažinimo prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsniui, 109 straipsniui, 114 straipsnio 1 daliai ir Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui, todėl apskaičiuojant teisėjų darbo užmokestį netaikomos.

Nuo šio Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimo paskelbimo dienos minėtos Valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo nuostatos iki 2008 m. lapkričio 14 d. nebuvo nei pakeistos, nei pripažintos netekusiomis galios.

Lietuvos Respublikos Seimas, siekdamas sutvarkyti teisėjų darbo apmokėjimo reglamentavimą, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo nutarimus,¹³ 2008 m. lapkričio 6 d. priėmė Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų ir valstybės pareigūnų darbo apmokėjimo įstatymo pavadinimo, 1, 2, 3, 4, 5, 7 straipsnių ir įstatymo priedėlio pakeitimo įstatymą ir Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymą, kuriais teisėjų darbo apmokėjimo nuostatos nuo 2008 m. lapkričio 15 d. buvo perkeltos į Teisėjų atlyginimų įstatymą.

Kadangi iki 2008 m. lapkričio 14 d. teisėjų darbo užmokesčio dydžio nustatymas nebuvo aiškiai reglamentuotas teisės aktais, negalėjome įvertinti nuo 2008 m. sausio 1 d. iki 2008 m. lapkričio 14 d. teismo teisėjų darbo užmokesčiui – 804,4 tūkst. Lt ir socialinio draudimo įmokoms – 249,2 tūkst. Lt panaudotų valstybės biudžeto asignavimų teisėtumo ir 2009 metams valstybės biudžeto asignavimų poreikio planavimo šioms išlaidoms teisėtumo.

1.2. Dėl papildomų mokamų kasmetinių atostogų suteikimo teisėjams

Vadovaujantis Teismų įstatymu¹⁴ 98 straipsnio 2 dalimi, teisėjams iki 2008 m. rugpjūčio 31 d. už teisėjo funkcijų, nurodytų Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse ir kituose įstatymuose, atlikimą po darbo valandų, poilsio ir švenčių dienomis galėjo būti kompensuojama suteikiant iki 14 kalendorinių dienų papildomų mokamų kasmetinių atostogų. Šių atostogų

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997-06-24 nutarimas Nr. 666 „Dėl Lietuvos Respublikos teismų teisėjų, prokuratūros sistemos ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamento pareigūnų bei kitų darbuotojų darbo apmokėjimo“; 1999-12-28 nutarimas Nr. 1494 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1997 m. birželio d. nutarimo Nr. 689 „Dėl teisėtvarkos, teisės saugos ir kontrolės institucijų vadovaujančiųjų pareigūnų ir valdininkų darbo apmokėjimo“ dalinio pakeitimo“.

¹³ Įstatymų projektų reg. Nr. XP-3117-XP-3120 aiškinamasis raštas, http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=320851

¹⁴ Lietuvos Respublikos teismų įstatymas, 2002-01-24 įstatymo Nr. IX-732 redakcija.

suteikimas buvo nustatytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu¹⁵ patvirtintoje Papildomų mokamų kasmetinių atostogų teisėjams suteikimo tvarkoje. Teisme teisėjai poilsio ir švenčių dienomis budi pagal teismo pirmininko patvirtintą grafiką. Teisme teisėjų poilsio ir švenčių dienomis apskaita vedama, laikantis tvarkos 6 punkto nuostatų, t.y. poilsio ir švenčių dienomis vykdytų pareigų laikas (budėtų valandų skaičius) žymimas darbo laiko apskaitos žiniaraštyje.

Teisme teisėjams už budėjimus 2008 metais poilsio ir švenčių dienomis buvo suteikta 18 papildomų atostogų dienų už 2008 metus, už kurias iš viso apmokėta 4,9 tūkst. Lt darbo užmokesčio lėšų.

1.3. Dėl vienkartinių priemokų skyrimo teisėjams

Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnyje nustatyta, kad bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis atliekant teisėjo funkcijas, nurodytas Baudžiamojo proceso kodekse, Civilinio proceso kodekse bei kituose įstatymuose, išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. Šiame straipsnyje nurodytų priemokų dydžių nustatymo ir išmokėjimo sąlygas ir tvarką pavesta nustatyti Teisėjų tarybai. Pagal Teisėjų tarybos nutarimu¹⁶ patvirtinto Vienkartinės priemokos teisėjams nustatymo ir išmokėjimo sąlygų bei tvarkos aprašo 2008 metams 5 punkto nuostatas, vienkartinė priemoka teisėjams išmokama, jei teisėjai dėl darbo krūvio teisme dirba po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis, jei dėl procesinių veiksmų atlikimo teisėjai dirba poilsio ir švenčių dienomis pagal teismo administracijos nustatytą grafiką, jei po darbo valandų, poilsio ar švenčių dienomis dalyvauja teismų savivaldos institucijų darbe ar atlieka šių institucijų pavestas užduotis, taip pat vykdant teismų administracinės veiklos priežiūros funkcijas ir tais atvejais, kai kalendoriniais metais teisme dirbo mažiau teisėjų, nei nustatyta teisėjų etatų sąrašė.

Teisme, vadovaujantis teismo pirmininko 2008 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 3RV-30 „Dėl vienkartinių priemokų teisėjams“, teisėjams buvo skirta ir išmokėta 63,2 tūkst. Lt vienkartinių priemokų (jos sudarė 69 proc. pareiginės algos). Įsakyme nenurodyta, už ką teisėjams buvo skirtos vienkartinės priemokos. Atsižvelgiant į Teisėjų atlyginimų įstatymo 6 straipsnio ir į minėto aprašo 5 punkto nuostatas, teismo pirmininko įsakyme vienkartinių priemokų skyrimo teisėtumui pagrįsti turėjo būti nurodyta, už kokias vykdytas teisėjų funkcijas buvo skiriamos šios priemokos.

Kaip jau minėta, teisme 2008 metais poilsio ir švenčių dienomis teisėjų vykdytų pareigų laikas (budėjimai dienomis ir valandomis) buvo žymimas darbo laiko apskaitos žiniaraštyje, tačiau teisėjų dirbtų viršvalandžių apskaita nebuvo vedama nei darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose, nei kituose teismo vidaus dokumentuose. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, Valstybės kontrolė 2009

¹⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimas Nr. 828.

¹⁶ Teisėjų tarybos 2008-12-05 nutarimas Nr. 13P-211-(7.1.2).

m. vasario 19 d. raštu Nr. S-(31-1.10.1)-342 „Dėl atliktų audito procedūrų“ rekomendavo sukurti viršvalandinio darbo laiko apskaitos taisykles, kurios turėtų užtikrinti tikslią kiekvieno teisėjo dirbtų viršvalandžių apskaitą. Teismas 2009 m. balandžio 15 d. rekomendacijų įgyvendinimo plane nurodė, kad šiuo metu teisėjai viršvalandžių nedirba. Viršvalandžiai darbo laiko apskaitos žiniaraštyje nežymimi ir už juos neapmokama. Jei ši aplinkybė atsirastų, tuomet ir bus informinta atitinkamuose apskaitos aprašuose.

1.4. Dėl teisėjų atlyginimo dydžio nuo 2008 m. lapkričio 15 d. iki 2008 m. gruodžio 31 d. nustatymo ir asignavimų panaudojimo vertinimo

Kaip minėta, 2008 m. lapkričio 15 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos teisėjų atlyginimų įstatymas, kuris nustatė teisėjų atlyginimų dydžius ir jų skaičiavimo tvarką. Pagal šį įstatymą bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų teisėjų atlyginimas susideda iš pareiginės algos ir priedo už ištarnautus Lietuvos valstybei metus. Šiame įstatyme nustatyta, kad teisėjams metų pabaigoje už viršvalandinį darbą, darbą poilsio ir švenčių dienomis, atliekant įstatymuose numatytas teisėjo funkcijas, Teisėjų tarybos nustatyta tvarka išmokama ne didesnė kaip pareiginės algos dydžio vienkartinė priemoka. Reikšmingų klaidų, neatitikimų ir pažeidimų, apskaičiuojant ir išmokant teisėjų atlyginimą po 2008 m. lapkričio 15 d., nenustatyta.

2. Dėl valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teisme 2008 metais buvo patvirtinta trisdešimt valstybės tarnautojų pareigybių. 2008 m. gruodžio 31 d. buvo užimtos dvidešimt dvi valstybės tarnautojų pareigybės, neužimtos aštuonios pareigybės. Teismas 2008 metais panaudojo 724,1 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų valstybės tarnautojų darbo užmokesčiui, iš jų: 115,0 tūkst. Lt priedams, 56,5 tūkst. Lt priemokoms, 29,6 tūkst. Lt vienkartinėms piniginėms išmokoms ir 224,3 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

2.1. Dėl valstybės tarnautojų pareiginės algos, priedų ir priemokų

Valstybės tarnybos įstatyme¹⁷ nurodyta, kad valstybės tarnautojo darbo užmokestį sudaro pareiginė alga, priedai ir priemokos. Teisme dirbančių valstybės tarnautojų pareigybių lygiai ir kategorijos atitinka Teisėjų tarybos¹⁸ nutarimu patvirtintus valstybės tarnautojų pareigybių lygius ir

¹⁷ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 23 str. 1 d.

¹⁸ Teisėjų tarybos 2008-06-30 nutarimas Nr. 13P-114-(7.1.2) „Dėl teismuose dirbančių valstybės tarnautojų pareigybių lygių ir kategorijų“.

kategorijas. Vadovaujantis Valstybės tarnybos įstatymu¹⁹ valstybės tarnautojams gali būti mokami priedai už tarnybos Lietuvos valstybei stažą, už kvalifikacinę klasę arba kvalifikacinę kategoriją ir pareiginės algos dydžio vienkartinis priedas. 2008 metais teismo valstybės tarnautojams pareiginės algos dydžio vienkartiniai priedai neskirti. Be to, Valstybės tarnybos įstatyme²⁰ numatyta, kad valstybės tarnautojams gali būti mokamos priemokos už darbą poilsio ir švenčių dienomis ir nakties metu, už darbą kenksmingomis, labai kenksmingomis ir pavojingomis darbo sąlygomis ir už įprastą darbo krūvį viršijančią veiklą ar papildomų užduočių, atliekamų viršijant nustatytą darbo trukmę, atlikimą.

Teisme 2008 metais valstybės tarnautojams skirtų priemokų suma neviršijo 60 procentų pareiginės algos (Valstybės tarnybos įstatymo 26 straipsnio 3 dalis), o priemokų ir priedo už kvalifikacinę klasę suma neviršijo 70 procentų pareiginės algos (Valstybės tarnybos įstatymo 23 straipsnio 2 dalis).

2.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo valstybės tarnautojams

Valstybės tarnybos įstatyme²¹ numatyta, kad valstybės tarnautojai gali būti skatinami vienkartinė pinigine išmoka Vyriausybės nustatyta tvarka. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nutarimu²² patvirtino Vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo tvarkos aprašą (toliau – aprašas). Teismo pirmininko 2008 m. spalio 30 d. įsakymu Nr. 3RV-31 ir 2008 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 3RV-34 valstybės tarnautojams vienkartinės piniginės išmokos skirtos, laikantis patvirtinto aprašo, t. y. vienkartinės piniginės išmokos neviršijo 100 procentų nustatytosios valstybės tarnautojo pareiginės algos, jos buvo paskirtos ne daugiau nei kartą per metus tuo pačiu pagrindu (aprašo 2 punkte numatytais atvejais).

2008 m. gruodžio 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybė posėdžio protokolu pritarė nuostatai, kad 2008 metais vienkartinės piniginės išmokos valstybės tarnautojams iš valstybės ir savivaldybių institucijos ar įstaigos sutaupytų darbo užmokesčio lėšų nebūtų mokamos.

Pažymėtina, kad teisme valstybės tarnautojams vienkartinės piniginės išmokos po 2008 m. gruodžio 15 d. nebuvo skirtos ir išmokėtos.

¹⁹ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 25 str. 1 d. 1, 2, 5 p.

²⁰ Ten pat, 26 str. 1 d. 1, 2, 3 p.

²¹ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, 1999-07-08 Nr. VIII-1316 (su vėlesniais pakeitimais), 27 str. 2 d. 3 p.

²² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-07-19 nutarimas Nr. 1167 „Dėl vienkartinių piniginių išmokų valstybės tarnautojams skyrimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais)

3. Dėl darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui skirtų valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo

Teisme 2008 metais buvo patvirtintos dvidešimt darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybės. 2008 m. gruodžio 31 d. teisme dirbo dvidešimt darbuotojų.

Teismas 2008 metais panaudojo 314,3 tūkst. Lt asignavimų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, darbo užmokesčiui, iš jų: 30,2 tūkst. Lt priedams, 59,3 tūkst. Lt priemokoms, 1,4 tūkst. Lt vienkartinėms piniginėms išmokoms ir 97,4 tūkst. Lt socialinio draudimo įmokoms.

3.1. Dėl tarnybinių koeficientų nustatymo, priedų ir priemokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis

Teismo darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tarnybinių atlyginimų koeficientai nustatyti, laikantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu²³ patvirtintų tarnybinių atlyginimų koeficientų.

Teisme 2008 metais darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, buvo skirti priedai už aukštą kvalifikaciją, skubių, svarbių ar sudėtingų darbų vykdymą ir priemokos už laikinai nesančių darbuotojų funkcijų (pareigų) atlikimą arba papildomų darbų vykdymą. Šių priedų ir priemokų reglamentavimas numatytas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo²⁴ 5.2 punkte. Pažymėtina, kad teisme 2008 metais darbuotojui skirta bendra priedų ir priemokų suma neviršijo darbuotojui nustatyto tarnybinio atlyginimo dydžio, priedai ir priemokos darbuotojams skirtos ne ilgesniam laikotarpiui kaip iki kalendorinių metų pabaigos.

3.2. Dėl vienkartinių piniginių išmokų skyrimo darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis

Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime²⁵ numatyti atvejai, kada galima mokėti vienkartines pinigines išmokas darbuotojams skatinti.

Darbuotojams skirtų vienkartinių piniginių išmokų dydis neviršijo 100 procentų nustatytojo tarnybinio atlyginimo, vienkartinės piniginės išmokos nebuvo skirtos daugiau nei kartą per metus tuo pačiu pagrindu (minėto nutarimo 5.4 punkte numatytais atvejais).

Teisme darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, vienkartinės piniginės išmokos po 2008 m. gruodžio 15 d. nebuvo skirtos ir išmokėtos.

²³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

²⁴ Ten pat.

²⁵ Ten pat, 5,4 p.

4. Dėl debetinio ir kreditinio įsiskolinimo

Teisme 2008 m. gruodžio 31 d. kreditinis įsiskolinimas – 3,9 tūkst. Lt susidarė dėl neapmokėtų sąskaitų (už gruodžio mėn. atliktas paslaugas), gautų pasibaigus einamajam mėnesiui. Visos sąskaitos apmokėtos 2009 m. sausio mėn.

2008 m. gruodžio 31 d. debetinis įsiskolinimas – 1,2 tūkst. Lt AB „Rytų skirstomieji tinklai“ (2008 m. gruodžio 24 d. mokėjimo pavedimas Nr. 646367) už elektros energiją, nors su Rytų skirstomaisiais tinklais 2002 m. rugsėjo 12 d. sudarytoje sutartyje Nr. 4523 išankstinis apmokėjimas už elektros energiją nebuvo numatytas.

Teisme, nesivadovaujant Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu,²⁶ buvo atlikti 1,2 tūkst. Lt išankstiniai mokėjimai, nepagrindus jų apskaitos dokumentais.

Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme²⁷ numatyta, kad asignavimai skiriami biudžetiniams metams, o biudžetiniai metai – tai metai, kurie prasideda sausio 1 d. ir baigiasi gruodžio 31 d., o metams pasibaigus, disponuojamose sąskaitose esančios biudžeto lėšos, išskyrus nepanaudotus asignavimus specialiosioms programoms ir baigiamiesiems statybos objektams finansuoti, grąžinamos į valstybės biudžetą ne vėliau kaip iki sausio 10 dienos.

Teisme, nesivadovaujant teisės aktų reikalavimais, 2008 m. gruodžio mėnesį buvo atlikti 1,2 tūkst. Lt avansiniai mokėjimai už būsimas 2009 metų išlaidas.

5. Kiti pastebėjimai

Apie audito metu nustatytas kitas klaidas ir neatitikimus teismas buvo informuotas Valstybės kontrolės raštais: 2008 m. rugsėjo 10 d. Nr. S-(31-1.10.1)-1654, 2009 m. vasario 19 d. Nr. S-(31-1.10.1)-342, 2009 m. balandžio 7 d. Nr. S-(31-1.10.1)-692 .

Teismas audito metu įgyvendino jam pateiktas rekomendacijas.

3-iojo audito departamento direktoriaus pavaduotoja

Rita Švedienė

3-iojo audito departamento Kauno skyriaus vedėja

Aldona Dragašienė

3-iojo audito departamento Kauno skyriaus
vyriausioji valstybinė auditorė

Irena Žulpaitytė

²⁶ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 2001-11-06 Nr. IX-574 (su vėlesniais pakeitimais) 12 str. 2 d.

²⁷ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais) 2 str. 1 ir 3 d., 32 str. 1 d.